

Οι λαοί τούς ζητούσαν ψωμί και οι ΗΠΑ τούς προσέφεραν «δημοκρατία»!

του Εύθ. Π. Πέτρου, Εφημερίς Εστία, Αυγ 18, 2021.

Άμερική, άπέτυχες παντού! – Από τό Άφγανιστάν και τίς χῶρες τῆς άραβικῆς άνοιξεως ἔως τά Βαλκάνια – Τό ιδεολόγημα τῆς Όλμπράιτ γιά τά προτεκτοράτα πού ἔφήρμοσε ὁ Μπούς και διαφημίζει μέχρι σήμερα συγκαλῶν διεθνείς διασκέψεις ὁ Πρόεδρος Μπάιντεν!

Η ΠΛΗΡΗΣ ἐπικράτησις τῶν Ταλιμπάν στό Άφγανιστάν ἀναδεικνύει μία σειρά ἀπό ζητήματα. Τό σημαντικώτερο εἶναι ὁ «ρηχός» τρόπος σκέψεως τῶν Ἀμερικανῶν ὅσον ἀφορᾷ τά γεωπολιτικά ζητήματα και ἡ ιδεοληπτική προσήλωσις σέ ἐπιπόλαια συμπεράσματα. Τό χειρότερο ὅτι σέ αὐτά ἐν συνεχείᾳ παγιδεύονται Πρόεδροι, ὁ ἕνας μετά τόν ἄλλον, μέ τεράστιο κόστος σέ ἀνθρώπινες ζωές, πάσης φύσεως πόρους και ἐν τέλει και σέ ἐθνικό κῦρος ἀφοῦ ταπεινωμένοι ὑποχρεώνονται νά ἀποχωρήσουν. Οἱ Ἀμερικανοί πλήρωσαν μέ αἷμα τίς παρεμβάσεις τους στά Βαλκάνια και τήν άραβική άνοιξη. Ἀπέτυχαν προσπαθώντας νά ἐφαρμόσουν τά ιδεολογήματα τῆς Μαντλίν Όλμπράιτ περί προτεκτοράτων. Ἀκόμη ὁμως δέν ἔμαθαν.

Αυτό που συνέβη στο Βιετνάμ, συμβαίνει και στο Αφγανιστάν. Όπου ούδεις Άμερικανός είναι ακόμη εις θέσιν να απαντήσει στο έρώτημα γιατί έμειναν εκεί επί μία είκοσαετία. Τί περίμεναν να επιτύχουν; Να επιβάλλουν στην χώρα δυτικοῦ τύπου δημοκρατία; Κάποιοι ίσως τό επέστειναν. Φαίνεται όμως ότι είχαν πλήρη άγνοια τοῦ τί σημαίνει Αφγανιστάν και, γενικῶς, ποιές είναι οι ιδιαιτερότητες τῆς πρόσω Ασίας.

Κατάφεραν έν τέλει να δικαιώσουν τόν Ρόμπερτ Κάπλαν και τήν «Επερχομένη άναρχία» τήν όποία ανέλυε στο όμώνυμο βιβλίο του.

Γιά να αρχίσουμε από τά βασικά, τό Αφγανιστάν δέν είναι χώρα μέ τήν δυτική έννοια οὔτε κατοικεῖται από ένα έθνος. Τό Αφγανιστάν διαμορφώθηκε από φυλές Παστούν που κατώρθωσαν να επιβάλουν τήν έξουσία τους σε περιοχές που ανήκαν προηγουμένως στην έξουσία τῶν Μογγόλων τῆς Ινδίας ή τῆς Περσίας. Είναι στην πράξη μιά χαλαρή συνομοσπονδία φυλῶν. Ακόμη και κατά τήν διάρκεια τοῦ διαλείμματος τῆς κομμουνιστικῆς διακυβερνήσεως, ό πραγματικός πολιτικός έλεγχος πέραν τῆς πρωτευούσης ήσκειτο από τοπικούς φυλάρχους.

Τόσο ό Μέγας Άλέξανδρος όσο και οι Βρεταννοί άργότερα άντελήφθησαν ότι δέν έχει κανένα νόημα να προσπαθήσουν να κρατήσουν αυτά τά έδάφη. Ό Μέγας Άλέξανδρος πέρασε και άπεχώρησε φιλικά, μέ άποτέλεσμα πολλές σημερινές φυλές Αφγανῶν να τόν τιμοῦν ως γενάρχη τους. Οι Βρεταννοί πάλι μετά άλλεπάλληλες στρατιωτικές ήττες και άφοῦ έπίσθησαν ότι δέν υπήρχε περίπτωση να άπειλήσουν οι Ρῶσσοι τίς Ινδίες κινούμενοι μέσω τοῦ Αφγανιστάν, πραγματοποίησαν τήν «έκδικητική» έκστρατεία τοῦ 1842, κατά τήν όποία κατέστρεψαν ό,τι μπορούσαν και άπεχώρησαν.

Κάποια κέντρα άποφάσεων στην Ούάσιγκτων τό υπεδείκνυαν αυτό επιμόνως μετά τήν 11η Σεπτεμβρίου, όταν ή κυβέρνηση Μπους άνέλαβε δράση κατά τῶν Ταλιμπάν που υπέθαλπαν τόν Όσάμα μπίν Λάντεν και τήν Άλ Κάιντα. Έπεκράτησε όμως ή λογική τοῦ ότι τά προβλήματα θά λυθοῦν διά τοῦ «έκδημοκρατισμοῦ». Η Ούάσιγκτων δηλαδή θέλησε να άντιμετωπίσει τό Αφγανιστάν μέ τήν ίδια λογική μέ τήν όποία έπενέβη στην Εύρώπη σε δύο

παγκοσμίους πολέμους. Μιάν επίφαση δηλαδή προτεσταντικής ήθικης και μία πεποίθηση ότι ένα κοινό σύστημα διακυβερνήσεως έγγυαται αγαθές σχέσεις στο μέλλον. Πώς όμως να επιβληθεί δημοκρατική διακυβέρνησις σε πληθυσμούς που γνωρίζουν μόνον την εξουσία των γερόντων της φυλής και που ως μουσουλμάνοι δεν αποδέχονται κανενός είδους νομοθετική εξουσία; Για αυτούς οι νόμοι αρχίζουν και τελειώνουν στο κοράνι. Αν θα μπορούσε κάποιος να τους προσφέρει μια καλύτερη ζωή, έπρεπε να τους δώσει ψωμί – μέ την έπιβολή «δημοκρατίας» προκοπή δεν γίνεται.

Τό «πείραμα» ήταν ήδη άποτυχημένο από την εποχή της άνατροπής του Σαντάμ Χουσεΐν στο Ιράκ. Έπέμεναν όμως να τό εφαρμόσουν και στο πολύ δυσκολώτερο πεδίο του Άφγανιστάν. Τοῦ όποιου έπιπροσθέτως ή γεωπολιτική άξία είναι μάλλον περιορισμένη. Τό έδαφος του Άφγανιστάν έχει άξια για τό γειτονικό Πακιστάν –που άνέκαθεν έπηρέαζε τούς Ταλιμπάν– ως δρόμος μεταφοράς του τουρκμενικού φυσικού αερίου. Κάτι τέτοιο δεν κατέστη έφικτό μέχρι σήμερα και, πλέον, ή άξια του έχει υποβαθμισθεΐ έξ αιτίας του προϊόντος περιορισμού της χρήσεως ύδρογονανθράκων για παραγωγή ένεργείας.

Τό Πακιστάν παραμένει βεβαίως ή βασική έξωτερική δύναμη που στηρίζει τούς Ταλιμπάν και τό γεγονός πως αυτό δεν άλλαξε στα 20 χρόνια που κατείχαν οι Άμερικανοί την Καμπούλ, είναι τό πρώτο στοιχείο άποτυχίας τους.

Και πρακτικά όμως, επί του πεδίου, ή διαχείρησις της καταστάσεως δεν ήταν ή ένδεδειγμένη. Δεν τό συνειδητοποιεί κανείς εύκολα, αλλά στην συμμαχία που είχαν συμπήξει οι Άμερικανοί για τόν έλεγχο του Άφγανιστάν μετείχαν 50 χώρες, οι όποιες διέθεταν έτερόπλητες στρατιωτικές δυνάμεις. Μία συμμαχία 50 χωρών, είναι συνήθως άναποτελεσματική. Όρισμένες χώρες στέλνουν δυνάμεις για να κάνουν απλώς έπίδειξη σημαίας, όλες υπόκεινται σε έθνικούς περιορισμούς και κανείς δεν υπακούει στον άνώτερό του αν κρίνει πως δεν συμφέρει την χώρα του. Οι χώρες του NATO προσέτρεξαν στο Άφγανιστάν μολονότι δεν διακινδύνευαν τά έθνικά τους συμφέροντα. Για τίς περισσότερες χώρες έπρόκειτο για άποστολή

διατηρήσεως τῆς εἰρήνης καί ὄχι γιά πόλεμο ἐναντίον ἀνταρτῶν. Αὐτό ἀποτέλεσε καί μόνιμο σημεῖο τριβῆς ἐντός τῆς συμμαχίας, διότι οἱ χῶρες δέν κατάφεραν νά συμφωνήσουν σέ ἓνα κοινό δόγμα καταστολῆς ἐξεγέρσεων. Ἀλλά γιά νά εἶναι ἐπιτυχής ἡ καταστολή τῆς ἐξεγέρσεως σέ μία χώρα, ἀπαραίτητη προϋπόθεσις εἶναι νά ὑπάρχει μία λειτουργική τοπική κυβέρνησις. Κάτι τέτοιο ὅμως δέν ὑπῆρξε στό Ἀφγα-νιστάν, οἱ δέ Ἀμερικανοί θεώρησαν ὅτι ὁ μόνος φτηνός τρόπος γιά τήν καταστολή τῆς ἐξέγερσης ἦταν νά πραγματοποιηθεῖ ὄχι μέ τίς δικές τους δυνάμεις ἀλλά ἀπό τίς ἐγχώριες. Δαπάνησαν συνεπῶς τεράστια ποσά γιά τήν συγκρότηση καί ἐκπαίδευση ἀφγανικῶν δυνάμεων ἀσφαλείας χωρίς νά ἐπιτύχουν τίποτε. Ἡ δημιουργία ἐνός ἀξιομάχου στρατοῦ δέν εἶναι ἓνα τεχνικό ζήτημα. Ἀπαραίτητη προϋπόθεσις γιά ἰσχυρό στρατό εἶναι ἡ ὑπαρξις ἰσχυρῶν πολιτικῶν θεσμῶν. Ἀφοῦ τέτοιοι θεσμοί δέν μπορούσαν νά διαμορφωθοῦν στό Ἀφγανιστάν, ἡ ὅλη προσπάθεια ἦταν καταδικασμένη.

Καταδικασμένη θεωρεῖται ἐπίσης καί ἡ πρότασις τοῦ Προέδρου Μπάιντεν γιά μιὰ διεθνῆ διάσκεψη τῶν χωρῶν πού ἐμπλέκονται γιά νά διαμορφωθεῖ τό αὔριο τοῦ Ἀφγανιστάν. Ἴσως αὐτό νά τό ἀντελήφθη ἐγκαίρως καί γιά αὐτό ἀπεσύρθη στό Κάμπ Νταίηβιντ, ἀφήνοντας τόν Σύμβουλο Ἐθνικῆς Ἀσφαλείας Τζαίηκ Σάλλιβαν νά προαναγγέλλει ἀορίστως ὅτι ὁ Πρόεδρος σύντομα θά τοποθετηθεῖ ἐκ νέου γιά τήν κατάσταση.

Ἡ κατάστασις μπορεῖ νά συνοψισθεῖ σέ αὐτό πού ἐσχολίαζαν σκωπτικά οἱ προκάτοχοι τῶν ΗΠΑ στήν κυριαρχία τῶν θαλασσῶν Βρεταννῶν, ὅτι ὁ πόλεμος εἶναι ὁ τρόπος μέ τόν ὁποῖο οἱ Ἀμερικανοί μαθαίνουν γεωγραφία!

Πηγή : <https://www.estianews.gr/>